

O početku in zgodovini beležniške naprave.

Studija dra. Vladimira Pappafave, odvetnika v Zadru.

(Konec.)

V Nemčiji¹⁾ zahtevali so v trinajstem veku, takrat namreč, ko se je tudi tu pričelo učiti in uporabljati rimsko pravo, za izvrševanje beležništva ona ista svojstva, kakoršna so se zahtevala od italijanskih beležnikov. Toda tam v tej dobi še ni bilo korporacij ali beležniških zborov.

Opomniti nam je tu, da so v Nemčiji beležniške spise podpisovali stranke in beležnik, ne pa tudi svedoki, kateri so samo pritiskali svoje pečate, in da se je vsaki spis v posnetku vpisal v register, kateri se je imenoval arhiv, zvezek ali pa vpisnik, kateri so pred svedoki podpisovali stranke in beležnik.

¹⁾ Predno so se Nemci podali v Italijo, sklepali so, ker so bili pisanja nevešči, svoje pogodbe jedino ustno, držeči se nekih simboličnih obredov, o kojih nam natanko poročata Dufresne in Eineccius. Tako so n. pr. kedar je šlo za kako prodajo, izročevali kupcu vejico lavorike, ali nož, kateremu so na držaj vrezali ime prodajalčevo, slamnato bilko, kak košček lesa, kij, grudo zemlje, po nekod zasajeno s kako vejico, simboli, kakor se vidi, kateri velikokrat niso imeli nobenega ozira na kupljeno stvar. Drugod pokazali so se nekateri značilni obredi, kakor podajanje rok med strankama (*manuum datio*), da se je iztegnil desni palec, poljubovanje, da se je dotaknilo jednega debla ali roga, da se je prestopilo hišni prag, da se je šlo preko kupljenih tal, da se je zrahlalo zemljo itd. ... „*conferebatur praedia nudo verbo absque scripto vel charta, tantum cum domini gladio, vel corum, vel cratera, et plurima tenementa cum calcari, cum strigili, cum arcu, et nonnulla cum sagitta.*“ Iste običaje, iste simbolične obrede ohranili so Nemci tudi, ko so prišli na rimska tla in osnovali nova kraljestva na razvalinah razrušenega cesarstva. Toda obsežnejši in trajnejši odnosi, katere so našli na osvojenih tleh, opozorili so je kmalu na korist in potrebo pismenih pogodb. Ko so pozneje podlegli močnemu vtisu, kateri so na nje napravili prosveta, zakoni, običaji in divno urejena rimska uprava, ti zaviratelji dokler so se upirali, da izpodrinijo staro politično uredbo, trudili so se, da si prisvoje družveno uredbo in so s tem najjasneje dokazali zmago uma, katero je dosegel nad njimi genij latinski. Surovi Germani, pri katerih je bilo pravo še v povoju, niso uničili prava premagancev, tega divnega spomenika najbistrejšega narodnega uma, nego uklonili so se mu in ga ohranili pri življenju poleg svojih zakonov, posebno longobardskih, in osvojili so si mnogo rimskih ustanov, med njimi ono o beležništvu, katera je dosegla tem več važnosti in ugleda.

Ker so cesarji kot privilegij dovolili palatinskim knezom kakor tudi velikim državnim fevdnikom in jim dali oblast, da imenujejo beležnike in ker so le-ti to pravico zlorabili, nastala je neprilika, da se je po malem preko mere pomnožilo število beležnikov, in da je prešel oni zaupni stan, kateri meščane toliko zanima, v roke oseb, kateri nikakor niso bili preskrbljeni s potrebnim znanjem.

V početku šestnajstega stoletja vzdignili so se z mnogih strani glasovi, kateri so zahtevali, da se naprava beležništva v temelji prenaredi, ker slabo zadostuje velevažni svoji nalogi.

Tej nepriliki opomogel je cesar Maksimilijan I. z ukazom, proglašenim 8 oktobra 1512. l. v Koloniji. V njem označene so kot nesposobne, da bi zavzemale beležniški stan, osebe sumnjivega značaja; določena je oblika beležniških spisov in beležnikom naložena dolžnost, da izrecno omenijo izbrisane in popravljene besede, ustavljene vrste in dodatke, zabranilo se je, da bi se upotrebljevale skrajšane ali nejasne besede, propisano je bilo prisostvovanje svedokov pri istem spisu, ustanovila so se neka pravila gledé sklepanja spisov z gluhci, napotili so se beležniki, kako da odrede sebi namestnika, kedar je kaka vpravičena zapreka, dodane so razne odredbe gledé oporok, ter se je priporočilo beležnikom, da je natanko sestavljajo „propter magna ex illis imminetia praejudicia“ itd. Slednjič odredil je cesar Maksimilijan I., dobro vedoč, koliko je potrebno teoretično in praktično znanje za izvrševanje beležništva, modro, da se kot beležniki morejo imenovati jedino osebe izvežbane v pravu . . . „Et in summa sciant et advertant omnes notarii, quod ipsi debent esse jurisperiti in his saltem quae notariatus officium respiciunt, hoc est summa notariae ad hoc ut sciant partes coram se contrahentes, seu agentes de solemnitatibus et clausulis contractus, et actus hujusmodi, earumque validitatem requisitis certificare, et se a contractibus et actibus a jure reprobatis et prohibitis abstinere.“

Na Francoskem je Ljudevit IX., nadaljujoč modro delo Karola Velikega z namenom, da povzdigne ugled in važnost beležništvu, odpravil spojenje pravice sodstva in sklepanja pogodb v jedni in isti osebi in učinil tako nezavisno od prepirnega sodstva, sodstvo izvanprepirno ter je v njegovo izvrševanje usta-

novil v Parizu sedemdeset kraljevih beležnikov, kateri so izvrševali svoj stan v prefekturi onega okraja (Loyseau, *Traité des offices*, knj. 2., pogl. 4. in knj. 3., pogl. I.). Vsaki spis moral je biti sestavljen s sodelovanjem dveh beležnikov, moral je imeti napis *prevôt* in biti zapečaten po enem javnem uradniku, kateri je shranjeval državne pečate. Tri četrtine pristojbine, katere so se plačevale beležnikom, pripadale so v kraljevo blagajno.

Meseca marca 1302. l. raztegnil je Filip Lepi vsled občega vzpodbujevanja ono preustrojeno ustanovo na vse svoje pokrajine in z naredbo izdano meseca julija 1304. l., primoral je vse beležnike, izvemši one v Parizu, da morajo napravljati register o svojih aktih (*chartularium seu protocollum*). Beležniki zbirali so se v zборе in sestavljali svoje ustave (*statute*). Prva ustava zagledala je svet ona zbora Pariškega, odobrena l. 1308. po Filipu Lepem.

Dolžnost, sestavljati zapisnik o lastnih aktih, naložila se je z naredbo Karola VII. z dne 1. decembra 1437. l. tudi beležnikom v Parizu.

Franjo I., razločil je z ukazom, proglašanim meseca novembra 1542. l., beležnike od tabelijonov in izjavil, da se ta dva čina ne moreta skupaj združiti, kakor samo pri Pariških beležnikih. Beležniki sestavljali so matice pogodeb, katere so veljale kakor prosti privatni dogovori dotlej, dokler jih niso stranke izročile tabelijonom, kateri so imeli nalog, da so je shranjevali in izdajali na zahtevo strank od njih prepise.

Meseca maja 1575. l. ustanovil je Henrik III. takozvane *garde-notes*, to je častnike odrejene, da shranjujejo in čuvajo spise beležnikov, kateri so se odrekli ali umrli.

Henrik IV. združil je z ukazom, proglašanim meseca maja 1597. l., v jedni sami osebi vse navedene čine in je ustanovil takozvane beležnike-tabelijone- pismohranitelje (*notairs-tabellions-gardenotes*). Stan teh uradnikov postal je vsled istega ukaza deden: in to je bil velik pogrešek, ker s tem pretvorenjem javnega urada v dedno last razžalila se je zelo pridobljena svoboda in meščanska enakost, ker se je na nek način omejil prirodni poziv sinov in naslednikov teh uradnikov, in ker se je silila vlada, da jim ali nezakonito odvzame dedno pravo, ali si na-

kopljje velikanske denarne žrtve, kedar bi hotela, da si zopet pridobi polno svobodo delovanja.

Ludovik XIV. omejil je z ukazom meseca aprila 1664. l. število beležnikov in to na dvajset za glavna mesta svojih pokrajin, po deset za mesta, kjer so imeli sedež župani, po štiri za manjša mesta, po dva za trge, kjer so bili semnji, in po jednega v župnijah, kjer je živelo več kakor šestdeset rodovin. Pozneje dovolil je beležnikom pečat s kraljevim grbom z obvezo, da se ga morajo posluževati pri svojih spisih.

Po prevratu l. 1789, kateri je pretresal narode in prestole, kateri je bil povod novim političnim odnošajem in izzval ogromne promene v zakonodajstvu in običajih olikanih narodov, ni bilo mogoče, da ne bi tudi beležniška naprava podlegla vtisom novih časov. In res ustanovila je narodna ustavodajna skupščina s sklepom z dne 29. septembra 1791. l., potrjenim od zakonodavne skupščine dne 6. oktobra istega leta, novo organizacijo beležništva. Le-ta pre naredila je mahom uredbo beležništva s tem, da je pretrgala zadnjo zvezo med to ustanovo in sodnimi oblastvi, ker je odpravila vsako nedovoljeno podporo, temeljočo na zistemu podmitljivosti in na nič manj krivem zistemu nasledstva, in ker je beležniški posel poverila ljudem, kateri so to poverenje zadobile potom natečaja. Moderne ideje pridobile so o tej priliki popolno zmago in dotični zakon mogel se je zmatrati kot osnovan na načelih reda, enakosti in svobode.

Toda ta zakon bil je le kratek čas v veljavi; ostal je v veljavi samo dvanajst let. In res 25. ventose-a XI. leta (16. marca 1803. l.) uredilo se je beležništvo na način, po katerem deluje še danes na Francoskem, ker po poznejših naredbah z leta 1807. in 1843. navedle so se samo nekatere male premembe.

V Italiji bilo je beležništvo po francoski revoluciji urejeno po desetih zakonih, napravljenih več ali manj po navedenem organizacijskem zakonu francoskem. V Lombardiji in na Benečanskem vladal je namreč laški pravilnik z dne 17. junija 1806. l. in podkraljevi razglas z dne 9. novembra 1807. l., kateri je urejeval število beležniških mest; v Lukeškem vojvodstvu razglas z dne 9. avgusta 1808, št. 37; v Toskani zakon z dne 11. februarja 1815; v obeh Sicilijah zakon z dne 23. novembra 1819, št. 1767; v nekdanjih papeških pokrajinah pravilnik potrjen ex

motu proprio 31. maja 1822 l.; v Parmi zakon z dne 8. januarja 1851. l. in zakon z dne 29. novembra 1821. o arhivih; v pokrajinah Ligurniji in Piemontu kraljevi edikt z dne 23. julija 1822, št. 1366; v Sardiniji državljanski in kazenski zakoni kraljevine Sardinske z dne 17. januarja 1827. l., zbrani in izdani po nalogu kralja Karola Feliksa, kateri se navadno navajajo z imenom codice Feliciano in slednjič v Masi-Karari pravilnik z dne 15. decembra 1859. l., v katerem so navedena pravila, katera so bila uvedena v ostalih krajih države Estenske.

Po političnem združenju in ko so se državljansko in trgovinsko zakonodavstvo, civilni in kazenski pravdni red ter odvetniški in prokuratorski stan uredili na temelju enakosti, pokazala se je živa potreba organizacijskega in jedrnatega zakona o beležništvu in skušalo se je zdavna to potrebo zadovoljiti, kot stvar velike važnosti in katero zahteva sama narodna čast.

In res še l. 1860. po prizadevanji ministra G. B. Cassinis-a sestavljal se je zakonski načrt, kateri se je predložil v mesecu maju istega leta državnemu svetu.

Drugi načrt zakona sestavljal se je l. 1864. po nalogu ministra Pisanelli-ja in s sodelovanjem odličnih pravnikov in beležnikov ter bil naposled po novih in vsestranskih proučevanjih po ministru De Falco predložen, z izvrstno obrazložbo senatu v seji dne 13. marca 1866. l., kateri ga je sprejel z neko malo premembno dne 22. decembra 1868. l.

Oni načrt predložil je poslanski komori prvi pot minister De Filippo dne 13. marca 1869. l., pa zopet v seji dne 7. marca 1870. l. minister Raeli, na to znova De Falco dne 6. decembra 1871. l., za njim minister Vigliani 3. decembra 1873. l. in slednjič o boljši priliki in z boljšo srečo isti minister 2. novembra 1874. l. Komora odobrila je dne 2. junija 1875. l. ta načrt zakona z nekaterimi malimi premembami ter se je ta načrt zakona priobčil 6. istega meseca senatu, od katerega je zadobil dne 23. naslednjega meseca končno potrdilo.

Novi zakon z datumom 25. julija 1875. l. stopil je v krepost dne 1. februarja 1876. l.

Akoravno se je ta zakon v svoji celoti bil jako veselo sprejel in akoravno je od njegovega proglašenja dalje beležništvo v Italiji procvelo v novem, bujnem življenju, vender je skušnja, to

prvo in najzanesljivejše merilo v pogledu zakonodavnih uredob, skoro spravila na dan neke pomote in nestvore najbrž vsled tega, ker ni bila lahka stvar unificirati beležništvo, katero se v raznih krajih poluotoka ni naslanjalo na jednaka načela.

To je bil vzrok, da je 15. decembra 1876. l. minister Mancini, katerega je Italija prerano izgubila, predložil senatu načrt premembe in dopolnitve beležniškega zakona s svojo učeno in strokovnjaško obrazložbo. Ta zakonski načrt je senat nekoliko izpremenil. Na to izročil se je poslanski komori, katera ga je istotako nekoliko izpremenila, in na to odobrila ga je dne 5. marca 1879. l. Istega dne izročil se je načrt zopet senatu, kateri ga je konečno potrdil dne 26. istega meseca.

Ko je zadobil ta načrt dne 6. aprila 1879. l. kraljevo sankcijo, postal je po tolikih proučevanjih in vsestranski razpravi v obeh zbornicah narodnega parlamenta, državni zakon in bil proglašen v uradni zbirki zakonov in razglasov pod št. 4817 (serija 2.) ter stopil v veljavo 1. maja 1879. l.

Ker se je s členom 156. tega zakona vlada pooblastila, da sklopi in zloži v jeden sam tekst zakon z dne 25. julija 1875, št. 2786 in cenik in pravilnik z dne 19. decembra 1875, št. 2786 v zmislu sprejetih izprememb in dostavkov, potrdil se je z kraljevim dekretom z dne 25. maja 1879, št. 4900 (serija 2.) novi jedinstveni tekst zakona o preustroji beležništva v Italiji.

V Avstriji, kjer se je beležništvo urejevalo najbolj po pravilih nahajajočih se v štatutu Maksimilijana I. z dne 8. oktobra 1512. l., začelo je le-to v osemnajstem veku vedno bolj propadati in ginevati.

Beležništva skoro ni bilo po uvedanju civilnopravnega reda z dne 1. maja 1781. l., po katerem so menični protesti navedeni kot jedini beležniški spisi, spadajoči med javne listine (člen 174, št. 4).

Na ta način postal je beležniški posel odvišen, javni posli padli so v roke goljufov in zakotnih pisačev in lahko si je misliti, koliko škode je povzročilo strankam sestavljanje spisov po neučenih in neveščih osobah, v katere niso mogle imeti nobenega zaupanja.

V Lombardiji, Veneciji in v Dalmaciji bilo je z ozirom na potrebo, da se vzdrži beležništvo v teh pokrajinah, ker niso

imeli niti urada, niti knjig namenjenih za vzdrževanje razvidnosti beležniških spisov o prenosu lastnine, odrejeno, da se morajo beležniški spisi, sestavljeni po propisih pravilnika, zmatrati kot spadajoči v vrsto javnih listin. (Vidi cesarski patent, dne 19. oktobra 1817 in dvorni dekret z dne 9. junija 1821).

Ali v drugih avstrijskih pokrajinah¹⁾ vzbudilo se je beležništvo šele po zakonu z dne 29. septembra 1850. l. iz onega smrtnega spanja, v katero se je pogreznilo dne 1. maja 1781. l.

Ob enem z dobrimi ustanovami vsled srečnih prevratov 1848. l., vsled katerih je moralo z razširjenjem državljskih svoboščin naroda, prestati vsako nezahtevano in nevpravičeno umešavanje in vsako vsiljeno skrbstvo države v nespornih odnošajih privatnega svojstva, uredilo se je avstrijsko beležništvo z neko bistveno premembo, po podobi francoskega beležništva.

Ko se je poklicalo v življenje beležniško napravo, ta močni sklep v verigi pravne uprave, težilo se je, da se sodiščem odvzame vsakatero umešavanje pri sklepanji ženitnih pogodb ter da se jeden del manipulacije s spisi nespornega sodstva, katero je bilo poverjeno izključno sodiščem, za naprej poveri beležnikom.

Omenjeni zakon z dne 29. septembra 1850. l. bil je v veljavi v pokrajinah Gorenji in Dolenji Avstriji, v vojvodini Solnograški, na Štajerskem, Kranjskem in Koroškem, v pokneženi grofiji Goriški in Gradiški, v mejni grofiji Isterski, v mestu Trstu in okolici, v kneževski grofiji Tirolski in Predarlški, v kralje-

¹⁾ Razni zakoni in naredbe, nanašajoče se na beležništvo, katere so se izdale v ostalih pokrajinah avstrijskih od uvedanja civilnopravnega reda z dne 1. maja 1781. l., dokler ni dobil beležniški zakon z dne 25. septembra 1850. l. potrdila, so sledeči: naredbe z dne 21. avgusta, 2. oktobra in 15. oktobra 1781. l., cesarski patent z dne 9. aprila 1782, št. 41 (§ 12.), dvorni dekreti z dne 29. novembra 1784, št. 370, z dne 3. decembra 1787, št. 752, z dne 10. decembra 1787, št. 754, z dne 3. januarja 1788, št. 760, z dne 3. aprila 1788, št. 803, z dne 22. julija 1788, št. 760, z dne 31. avgusta 1788, št. 878, z dne 2. oktobra 1788. l., z dne 23. marca 1792. l., z dne 10. junija 1793. l., naredba z dne 1. februarja 1796. l., dvorni dekreti z dne 20. januarja 1798. l., z dne 29. februarja 1804. l., z dne 18. februarja 1815, št. 1124, z dne 8. oktobra 1817, št. 1378, z dne 12. julija 1819, št. 1576, z dne 9. junija 1821, št. 1766, z dne 14. februarja 1824, št. 1989, z dne 22. decembra 1835, št. 109, cesarska resolucija z dne 25. aprila 1840, št. 425, dvorni dekreti z dne 20. decembra 1842, št. 626 in z dne 16. septembra 1846, št. 983 ter ministerski razglas z dne 21. avgusta 1843, št. 1176.

stvu Češkem, v kraljestvu Moravskem in v vojvodini Sleški. Vender jedna važna ustanova onega zakona, namreč ona, s katero je ustanovljena potreba beležniške listine za veljavnost nekih državljanskih spisov, postavila se je v veljavo, posebno z ministersko naredbo z dne 12. junija 1851. l., samo v področju Gorenje in Dolenje Avstrije in na Solnograškem, ali tudi tu odpravila se je popolnoma s poznejšo naredbo z dne 27. novembra 1852. l.

Po preje omenjenem zakonu uvedel se je v naštetih pokrajinah zakon z dne 25. maja 1855, št. 64, kateri se je s patentom z dne 7. februarija 1858, št. 23 raztegnil tudi na Galicijo, na veliko vojvodino Krakovsko, na Bukovino, na Ogersko, Hrvatsko, Slavonijo, Erdeljsko in vojvodino Srbsko s Temešvarskim Banatom. Toda ta zakon ni odgovarjal ciljem beležništva.

Pred vsem po njem ni za kak spis neposredno zahtevana beležniška oblika, niti ni priznana za spise katerakoli neposredna potreba, bodi ona, katera izvira iz pravne moči priznane beležniškim spisom.

Res je sicer, da so po navedenem zakonu beležniški spisi uživali popolno verodostojnost gledé čina, o katerem so se sklepali in da je bil za posojila, katera so se na nje naslanjala, dovoljen poseben postopek namreč oni brez pooblaščenca, urejen po naredbi z dne 21. maja 1855, št. 95. Toda proti takim spisom ni bilo zabranjeno vgovarjati ponaredbo, ali se sklicevati na dokaz sodnega ali izvansodnega priznanja (izpovedbe), na dokaz po svedokih ali veščakih, na dokaz po prisegi itd. tako, da beležniški spisi niso podajali strankam nobenega boljšega jamstva od privatnih pisem, overovljenih v podpisih, ali od pisem, katera se niso izpodbijala gledé avtentičnosti.

Ker se je na ta način zmatrало kot preveliko breme formalnosti, katero se je zahtevalo za beležniški spis, bilo je popolnoma naravno, da so beležniki sestavljali v privatni obliki spise, kateri so se od njih zahtevali in tako so bili izročeni umešavanju po odvetnikih, agentih in pisačih.

V 6. členu pooblastil je ta zakon beležnike, da sestavljajo razven privatnih pisem na zahtevanje strank tudi pisma namenjena v nespornih zadevah kateremu koli oblastvu, a praksa, potrjena tudi po neki ministerski naredbi, razširila je to njihovo

pravico tudi na oblast, da smejo zastopati stranke tudi pri razpravah v skrajšanem postopku.

Sodiščem pridržano je pravo, da beležnikom poveravajo naloge sodnih komisarjev, z naredbo z dne 7. maja 1869, št. 120 proglasil se je ta nalog poverjenja kot obvezen za vsa mesta in trge, kjer so ustanovljena sodišča prve instance.

Zakon, s katerim se bavimo, grešil je poleg mnogih napak, med katerimi je tudi ta, da se je beležnike podvrglo nadzorstvo po sodiščih prve instance, strašno v tem, da v njem ni bil jasno označen delokrog, s katerim se naj beležnik bavi, in v kateri naj se ne umešava niti odvetnik niti sodnik.

Konečno so ta zakon, kateri je veljal celih šestnajst let, in pod katerim je beležništvo uprav životarilo, po tolikih tožbah in ljutih naporih zamenili z zakoni z dne 25. julija 1871, št. 75 in 76.

Po teh zakonih je avstrijsko beležništvo, tolikokrat zane-marjeno in toliko prezirano, dobilo lastni delokrog, če tudi še v marsičem omejen, in mu je bilo namenjeno, da izpolni važno misijo na polju praktičnega pravoznanstva.

Novo beležniško zakonodavstvo avstrijsko, akoravno je pridržalo prvotni tip prejšnjih dveh zakonov o beležništvu, je popboljšalo in je dovršilo v nekaterih zadevah.

Tako je bila pohvalna prememba, da se je beležništvo, to eminentno liberalno napravo, oslobodilo njegove podrejenosti sodiščem prve instance, tako da je beležništvo moglo dihati slobodneje, kar mu je podkrepiło žile. Na to je važno od teh prememb omeniti dolžnost, katera je naložena beležniškim kandidatom, da morajo imeti dveletno prakso pri kakem beležniku; odredbo, s katero se v navadnih razmerah poverava predsedništvo komore kakemu beležniku; takojšno izvršbo dovoljeno v nekaterih slučajih beležniškim spisom; odredbo, po kateri se izvršilni spisi ne morejo ustaviti, nego v enem slučaju, kedar bi se potom inspekcije ali po popolnoma verodostojni listini dokazalo, da so se pri sklepanju ali odpravljanju kakega beležniškega spisa prekršili oni propisi, od kojih je odvisna ali krepost javne listine ali moč takojšnjega izvršila. Isto tako bila je izvrstna naredba, sprejeta v korist beležništva in družbi, s katero se zahteva beležniški akt za veljavnost ženitnih pogodb, pogodb

o prodaji, o meni, za darilne pogodbe brez stvarne predaje, kakor tudi za pogodbe sestavljene po slepcih in gluhih, kateri ne znajo brati, in némcih, kateri ne znajo pisati.

Sedanje beležniško zakonodavstvo avstrijsko pokazuje brez dvoma tu in tam kako napako, ali v obče zmatrati se mora kot velik korak na potu napredka in nadejati se je, da bode avstrijsko beležništvo, morda ne v predolgem času, mogoče dovesti do one stopinje dovršenosti, katero mu odkazuje znanost.

Iz pravosodne prakse.

Civilno pravo.

a) Dolžnik kot lastnik hipoteke ima po §-u 469. obč. drž. zak. sploh pravico, dajati še ne izbrisano zastavno pravico za- stran deloma ali v celoti plačane glavnice sporazumno istemu upniku vnovič v varnost na novo napravljenega dolga

Z razsodbo z dne 31. januarija 1895, št. 596 ugodilo je o krajno sodišče v Brežicah tožbenemu zahtevku:

»Toženka Ana R., posestnica v Z., je dolžna, tožnikovo vsled dolžnega pisma z dne 11. novembra 1874. l. na njenih zemljiščih vl. št. 141 in 235 kat. obč. P. vknjiženo, po zapisnikih de praes. 6. aprila 1881, št. 2571. in 8. avgusta 1888, št. 7160 od njenih prednikov pripoznano in v kupnem pismu z dne 3. februvarija 1890. l. od nje v osebno plačilno obljubo prevzeto vinsko kupnino 200 gld. po odbitku že iztožene in izvršilno vknjižene polovice . 100 „ torej v ostanku 100 gld. z 10% obrestmi od 3. januarija 1892. l., to je 3 leta od vročitve tožbe nazaj in tožbene stroške tožniku Francetu C. v 14 dneh v ogib izvršbe plačati.

Zahtevek za pripoznanje 10% obresti za čas od 11. novembra 1891. l. do 3. januarija 1892. l. pa se odbije.«

Razlogi:

Jožef in Apolonija R. sta v dolžnem pismu z dne 11. novembra 1874. l. pripoznala, da sta tožniku Francu C. kupnino za